

Průvodce Duhovkou - pro vážné zájemce o školu

Smyslem tohoto textu je představit Vám rodičům, kam ve vzdělání směřujeme, o co se snažíme a co od nás můžete očekávat a co naopak ne. Chceme tím minimalizovat riziko, že teprve v době, kdy se již dítě bude ve škole učit, zjistíme odlišnost Vašich představ od toho, co naše škola vlastně nabízí. Základní škola Duhovka je součástí stejnojmenného vzdělávacího systému poskytujícího vzdělávání od 3 let do maturity. Snažíme se o komplexní rozvoj dětí a studentů v bilingvním prostředí. Pro naplnění naší vize jsme si vybrali pedagogický směr montessori. V části "Profil absolventa" se snažíme popsat, v čem by měl být podle nás dospělý absolvent Duhovky jiný než absolvent tradičních škol. Způsob, jak přemýšlíme a pracujeme, popisujeme v části "Hodnoty Duhovky".

Máme již mnohé zkušenosti s tím, že pro rodiče se poměrně zásadním kritériem při rozhodování o budoucí škole pro jejich dítě stává zážitek z návštěvy školy a pohled do fungující školní třídy. Není pochyb o tom, že prostředí našich tříd a způsob, jakým se v nich děti učí, je zcela odlišné od prostředí běžné třídy, kterou rodiče znají ze svých dětských let. Taková návštěva často vede k podání přihlášky do Duhovky. Zároveň však rodiče často zajímá, jakou vlastně přisuzujeme váhu tomu, co škola poskytne dětem v oblasti znalostí, dovedností, připravenosti na další stupně školy a vlastně i připravenosti na život jako takový. Tato otázka bývá různě modifikována, tu opatrněji, tu příměji, ale v zásadě jde stále o totéž – je sice evidentní, že v této škole by děti mohly být šťastné a spokojené, jenže je tu ještě ta druhá stránka školní docházky: naučíte je taky vše potřebné? A v pozadí jsou vždy obavy, týkající se vztahu mezi šťastnými roky ve škole a schopnosti obstát v tom nevládném, náročném a často krutém prostředí „tam venku“. Připravuje naše škola děti na skutečný život?

Odpověď je sice velmi jednoduchá (samozřejmě, že ano!), ale s takovou se málokdo spokojí. Naštěstí máme pádné argumenty, které ale již tak jednoduché nejsou, protože je musíme spojit s konkrétní životní i pedagogickou filozofií, s konkrétním pohledem na svět. A tento pohled již nemusí každý akceptovat či dokonce sdílet. A tady musíme otevřeně konstatovat, že naše škola je zkrátka jen pro ty, se kterými se v tomto pohledu sejdeme, kteří naše argumenty nejen přijmou, ale „ladí“ jim s jejich životními postoji.

A nyní ke zmíněným argumentům...

Na prvním místě se hodí připomenout, že naše škola je zařazena do státního rejstříku škol, dostává od státu dotace a je zavázána Školským zákonem k tomu, aby se v ní vyučovalo ve shodě se státními „osnovami“. Na konci 5. a 9. ročníku je státem předepsaný výstup, ke kterému musíme děti dovést. O výsledku se stát mj. přesvědčuje i zadáváním státních testů z českého jazyka a matematiky, a to v rámci přijímacích zkoušek na střední školy s maturitou. Naše škola se kromě toho o výsledku přesvědčuje i každoroční účastí v dalších testováních, kde je možné získat srovnání s jinými školami a přesvědčit se, zda jsme některou oblast v osnovách nepodcenili.

Zásadní je ale spíše to, co se v testech objevit nemůže. Co vlastně je tou přípravou na další vzdělávání a život? Co je klíčové pro úspěšnost ve studiu i v životě? My sázíme na to, že tím nejdůležitějším je vztah dětí k učení jako takovému, jejich chuť a umění se učit, vnímání učení jako veskrze pozitivního a užitečného procesu, který obohacuje, přináší vnitřní uspokojení a lepší chápání světa kolem. Chceme dětem pomoci, aby byly samostatné, dokázaly se o sebe co nejvíce postarat, uměly si najít svoji cestu, stály si za svým názorem, byly cílevědomé... To vše a ještě mnohé další naleznete v textech „Hodnoty Duhovky“ a „Profil absolventa Duhovky“. Jsme přesvědčeni, že člověk s takovou výbavou si „opatří“ jakékoli znalosti a dovednosti, když je bude potřebovat. Naopak bez této výbavy můžeme sice děti naučit mnohým konkrétním znalostem a dovednostem, jenže k čemu jim pak budou? Ostatně – dokážeme dnes určit, které znalosti a dovednosti jim budou užitečné za 20 a více let?

To vše samozřejmě neznamená, že podceňujeme konkrétní obsah výuky. Je jasné, že děti se na 1. stupni mají především naučit základům jazyků a matematiky (číst, psát, počítat) a že čím dokonaleji se těmto základům naučí, tím snadněji se jim pak bude učit vše další. To však není zajištěno neustálým vyplňováním pracovních sešitů a zadáváním každodenních domácích úkolů. Tady nám přichází na pomoc právě filozofie montessori – její podstata je totiž v tom, že dítě poznává a učí se přes vlastní zkušenost, vlastním tempem. Díky práci s promyšlenými pomůckami jde do hloubky porozumění, k trvalejšímu znalostem. Stěžejní myšlenkou je, že dítě se učí nejlépe tehdy, když je tím procesem zaujato, když jej baví, těší a povzbuzuje, když nachází svoji vnitřní motivaci k učení.

Je tento systém vhodný pro moje dítě?

Někdy se v diskuzích s rodiči objeví otázka, zda pedagogický systém, který ve škole nabízíme, je vhodný pro každé dítě. Jsme přesvědčeni, že z pedagogického a psychologického hlediska ano, ale prakticky existují některá omezení, která je nutné reflektovat jak z pozice rodičů, tak z pozice školy. Prvním takovým omezením je situace, kdy by se výchovný a hodnotový systém rodiny výrazně rozcházel s konceptem popsaným v tomto textu, tedy s filozofií školy. Přestože se rodičům může nabídka školy líbit a škola jim připadat z nějakého důvodu atraktivní (třeba v dílčích aspektech), mohou ve skutečnosti v rodině aplikovat zásadně odlišné přístupy, což může vést k tomu, že dítě pak přechází – z hlediska výchovného - mezi dvěma zcela odlišnými prostředím. To pro něj může být těžko zvládnutelné a také komunikace školy s rodiči je díky odlišným pohledům na výchovu a způsob vzdělávání komplikovaná. A nejde přitom jen o aktuální stav. V oblasti výchovy je prvních 6 let života dítěte klíčových a do školy již vstupuje s mnoha pevně zakotvenými návyky, postoji, dovednostmi apod. Možnosti školy jsou samozřejmě omezené a setká-li se učitel například s dítětem, které doposud má velmi malou zkušenost s vyvažováním osobní svobody a odpovědnosti, jeho výchova

byla dosud velmi striktní a přísná, mělo málokdy možnost volby nebo se setkávalo především s požadavkem na jeho vlastní výkon, bylo často srovnáváno s ostatními dětmi, má zcela jiné zkušenosti se systémem trestů a odměn, pak to vše může být velmi komplikované pro učitele i pro dítě. Podobné komplikace obvykle nastávají i s dětmi, které jsou dosud zvyklé se neomezeně pohybovat, dodržují jen velmi malé množství pravidel a celý svět se točí jenom okolo nich. Náš systém stanovuje jasný řád a pravidla a vymezuje jasné hranice svobody.

Druhým omezením jsou reálné možnosti školy a učitele, tedy co konkrétně jsou v daných podmínkách škola a učitelé schopni zvládnout. Teoreticky je náš pedagogický koncept – vzhledem k principu vysoce individuálního přístupu ke každému dítěti – vhodný i pro děti s nejrůznějšími handicap, stejně jako pro děti s mimořádným nadáním. Prakticky ovšem nemusí být situace zvládnutelná, zvláště když handicap je příliš významný nebo když se ve třídě takových dětí sejde více. Škola chce být v tomto směru vůči rodičům velmi upřímná a otevřená a vždy jasně sdělujeme, kdy už si na nějakou situaci netroufáme. V zásadě se nebráníme přijetí dítěte, které má nějaké znevýhodnění, ale hlídáme prostředí školy a třídy v tom smyslu, že pro učitele je situace vždy dobře zvládnutelná a odpovídá jeho možnostem, schopnostem, podmínkám. Chceme, aby toto prostředí bylo co nejvíce „normální“, tedy přirozené, můžeme tedy přijmout děti s různými znevýhodněními jen v určité únosné míře, abychom nezhoršovali podmínky pro vzdělávání všech dětí.

Na závěr doporučujeme, aby si každý zkusil odpovědět na následující otázky:

- Co vám osobně pro život důležitého dala škola?
- Co z toho, co jste se ve škole naučili, se ukázalo jako důležité pro život, pro to, abyste v něm obstáli a byli spokojeni?
- Co vám nejvíce pomohlo ve vašich úspěších v životě? Co pro vás konkrétně znamená pojem kvalitní vzdělání?

Bilingvní program

V případě bilingvního programu je obzvláště důležité, aby každý zájemce o školu dobře pochopil, jak je tento program konkrétně realizován a co díky němu mohou děti získat. Jsme přesvědčeni, že Duhovka nabízí v oblasti výuky angličtiny výjimečnou příležitost, která dětem poskytne významné výhody pro jejich další vzdělávací dráhu i praktický život. Nicméně považujeme za potřebné vyjasnit ještě před nástupem dítěte do školy, co konkrétně bilingvní program v našich podmínkách znamená, aby později nedocházelo ke zbytečným nedorozuměním.

Základním prvkem dvojjazyčného programu Duhovky je přirozené setkávání dítěte s cizím jazykem. Usilujeme tedy o vytvoření bilingvního prostředí, kde každé dítě získává každodenní zkušenost s angličtinou. Tohoto cíle dosahujeme na 1. stupni především standardní přítomností dvou učitelů ve výuce – českého a anglického. Děti jsou celým vyučovacím dnem provázeny oběma učiteli, každý z nich se jim individuálně věnuje, každý z nich s nimi pracuje pomáhá jim. Oba s nimi procházejí celé kurikulum (samozřejmě s výjimkou jazyka, kterému se věnuje vždy příslušný učitel). Děti mohou během dne komunikovat jak s českým, tak s anglickým učitelem, obracet se na ně se svými žádostmi, zážitky, dotazy, povídat si s nimi, čerpat od nich vědomosti a dovednosti, případně jim „jen“ naslouchat. Anglický učitel s dětmi komunikuje samozřejmě nejen při výuce, ale i během svačiny a obědů, na výletech a dalších cestách mimo školu, případně na týdenních školách v přírodě a při dalších příležitostech. Tím se pro ně angličtina postupně stává zcela přirozenou součástí jejich

Životního prostoru, zvykají si na ni jako na prostředek komunikace, „odposlouchávají“ zvuk cizí řeči, zbavují se obav z ní, učí se nejprve slova, pak věty... Děti se záhy zcela zbaví ostychu z komunikace s někým, komu ještě tak dobře nerozumí a především se naučí, že tím, že mají odvalu jít do neznáma, i mnoho získají. Budou tak lépe připraveny na přijímání výzev v životě, které jsou prakticky vždy spjaty s odvahou začít něco nového a neprozkoumaného.

Je však třeba zdůraznit, že bilingvní prostředí v našich podmínkách samozřejmě neznamená podíl obou jazyků ve výuce 1:1. Jsme českou školou, která je zařazena do českého školského systému, musí splňovat všechny požadavky na českou školu kladené státem a musí děti dovést ke zvládnutí českých standardů. Proto se vyhýbáme označení „bilingvní škola“ a používáme spíše výraz „škola s bilingvním prostředím“. Nabízíme dětem rozsáhlé příležitosti k setkávání s angličtinou, je však nereálné očekávat, že každé dítě bude polovinu času ve škole komunikovat v angličtině a polovinu v češtině. Stejně tak nelze předpokládat, že děti budou po půl roce mluvit plynně anglicky. V tomto ohledu je samozřejmě vývoj velmi individuální a záleží hodně na předcházejících zkušenostech dítěte s cizím jazykem. Anglický učitel si musí ke každému dítěti nejprve najít cestu. Postupně jej oslovuje, snaží se navázat kontakt, zbavit dítě obav, vytvořit důvěru mezi nimi. Buduje se základní slovní zásoba potřebná k dialogu týkajícího se vzdělávacího obsahu. Dítě si zvyká na to, že česky se s učitelem nemůže domluvit. To vše chce svůj čas. Ale skutečnost, že dítě nezkouší samo mluvit a nepouští se do dialogu, neznamená, že cizí řeč nevnímá, že na něj nepůsobí. Někdy se efekt ukazuje po delší době, ale zcela jistě jsou děti postupně připravovány na to, že komunikace v angličtině je pro ně přirozená a bezpečná.

Bilingvní prostředí ve škole pomáhají vytvářet i samy děti. Většina dětí má již za sebou bohaté zkušenosti z mateřské školky (například ty, co absolvovaly naši školku Duhovka). To umožňuje, aby angličtina zněla v každé třídě co nejčastěji. Děti se poslouchají a učí navzájem, tomu pomáhá i model věkově smíšených tříd (viz kapitolu o montessori pedagogice). Pro učitele je samozřejmě tento model náročný v tom, že musí pracovat s každým dítětem velmi individuálně, aby podpořil jeho osobní rozvoj.

Postupně se snažíme rozvíjet bilingvní prostředí i v rámci odpoledních zájmových aktivit, a to jak v družině, tak v zájmových kroužcích.

Montessori přístup v ZŠ Duhovka

Role učitele je v montessori pedagogice postavena na nenápadném vedení a taktní pomoci. To ostatně vyjadřuje i motto celé montessori pedagogiky: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“. Postupuje se vždy od konkrétního k abstraktnímu a pro jednotlivé okruhy se využívají, speciálně vyvinuté pomůcky. Tyto pomůcky usnadňují pochopení nových jevů, ale také zásadní měrou přispívají k hlubšímu a trvalejšímu uchování nově nabytých zkušeností a vědomostí.

V Základní škole Duhovka realizujeme ve výuce všechny hlavní principy montessori systému:

- 1) Učení je založeno na **vlastním objevování dítěte**, na jeho aktivní činnosti, jejímž hnacím motorem je chuť dítěte poznávat, vrozená potřeba učit se a porozumět světu kolem sebe.

- 2) **Učitel je dítěti průvodcem** v tomto procesu učení, pomáhá mu tehdy, když to dítě potřebuje, respektuje jeho individuální vývoj a využívá senzitivních období dítěte, které představuje optimální „nastavení“ dítěte k získávání určitých znalostí a dovedností.
- 3) **Připravené prostředí**, a to jak materiálně (pomůcky), tak z hlediska osobnosti učitele a vztahů mezi lidmi (mezi učitelem a dětmi, mezi dětmi navzájem), je základním předpokladem efektivního učení.
- 4) **Možnost svobodné volby** – dítě si může zvolit na čem v daném čase, kde (v prostoru třídy) a s kým bude pracovat. Svobodná práce však neznamená, že dítě střídá činnosti bez ukončení nebo nedělá nic. Svoboda nespočívá v tom, že dítě zůstane ponecháno samo sobě, nebo že učitel vůbec nezasahuje do jeho vzdělávání a učebních procesů. Nějakou činnost si dítě zvolit musí. Učitel činnost dětí koordinuje a musí využít své pedagogické dovednosti, aby bez příkazů pomohl najít dítěti činnost, která ho zaujme.
Svoboda dítěte je samozřejmě chápána jako povinnost, ne anarchie. To znamená, že pokud se dítě pro něco rozhodne, je jeho povinností práci dokončit. Pokud chce dítě pracovat s určitým materiálem, který ho zajímá – samo se svobodně rozhodne – je jeho povinností dodržet daná pravidla.
- 5) **Učitel dává dítěti možnost svobodné volby ve výběru činností**, ale současně preferuje a pomáhá vybírat činnost pro dítě, které se nedokáže samo rozhodnout. Dává svobodu dítěti tam, kde je schopné převzít zodpovědnost.
Zasahuje v případě, kdy se dítě nudí, nedokáže si vybrat činnost, nebo kde jsou porušována pravidla. Dále učitel podporuje a pomáhá dětem, které pomoc potřebují. Snaží se postupně doprovodit dítě do stádia vlastní odpovědnosti.
- 6) **Polarizace pozornosti:** Děti si hledají činnost, která je nejvíce zaujme a následně se do ní ponoří a jsou jí zcela zaujaty. Učitel je nechává pracovat do té doby, dokud toto zaujetí trvá, nepřerušuje práci dítěte, poskytuje jim dostatečný časový prostor (prakticky jsou ve škole i třídě odstraněny všechny zbytečné bariéry, které by toto neumožňovaly – například čas není rozdělen do vyučovacích hodin tradičním „zvoněním“, ale pro děti je velmi flexibilní).
- 7) **Práce s chybou:** Žáci nejsou za chyby trestáni nebo záporně hodnoceni, ale má jim být ukazatelem toho, co ještě je třeba procvičit či zopakovat. Chyba je chápána jako běžný, přirozený projev v procesu učení, jako užitečná součást řešení problémů a jako bohatý zdroj nových poznatků. Učitel by neměl používat negativní hodnocení, ale například nabídnout dítěti znovu tentýž materiál, aby mělo možnost si samo všimnout svých chyb a opravit je. Materiály a pomůcky jsou připraveny tak, aby si dítě vždy samo mohlo zkontrolovat správnost řešení, najít a opravit chybu - vlastní chyby tak napomáhají v dalším učení.
- 8) **Práce s pochvalou:** Vztah dospělého a dítěte v montessori pedagogice a výchově předpokládá láskyplný přístup učitele ke každému dítěti. Učitel se snaží používat diferencovaně jazyk tak, aby nehodnotil a neposuzoval, ale dával přitom najevo, že dítě získalo novou dovednost nebo mu projevilo náklonnost a účast. Každé dítě potřebuje pocit jistoty, bezpečí, úspěšnosti, aby si ho někdo všiml a aby mělo radost a cítilo sebeuspokojení ze své práce; ale neustálé kladné či záporné hodnocení ze strany dospělých potom omezuje jeho svobodnou volbu činnosti a sebevědomí. Cílem je, aby děti dělaly to, co je vnitřně

uspokojuje. S pochvalou se zachází přiměřeně tak, aby se dítě nestalo na pochvale závislé. Dítě má cítit sebeuspokojení z práce, kterou dělá; nedělat práci pro uspokojování představ dospělého, pro pochvalu nebo známky (škola proto používá pouze slovní hodnocení). Pochvala je využívána zejména u nových a nejistých dětí k navození pocitu bezpečí a jistoty.

9) **Princip ticha a klidu:** Děti se učí zklidnit své tělo i myšlení. Následně využívají svého zklidněného stavu pro soustředěnou práci. Ve třídě je kladen důraz na co nejtišší hlasový projev (jak u dětí, tak u učitelů), pro navozování vzájemných kontaktů se používají takové způsoby, které neruší ostatní apod.

10) **Věkově smíšená skupina:** Společně pracují 2 - 3 ročníky dětí, tedy ve stupni Lower Elementary 1.-3.ročník, v Upper Elementary 4.-5. Takové prostředí podporuje spolupráci a komunikaci. Starší děti se rády starají o mladší a učí je, tím zase naopak zdokonalují své vlastní schopnosti. Ve třídě stejně starých dětí si dítě při sebemenší odchylce připadá nepatřičně, ve smíšené třídě se různorodost stává výhodou, která zároveň pomáhá principu nesrovnávat děti mezi sebou navzájem a poskytovat každému bezpečí v jeho individuálním vývoji.

Učitelé v Duhovce

Naše představy, jak by mělo vzdělávání a učení ve škole teoreticky vypadat, jsou jedna věc, ale prakticky zařadit to musí učitelé, kteří ve škole pracují. Z výše uvedeného popisu je zřejmé dobře vidět, že naše škola klade na učitele opravdu nemalé nároky, proto věnujeme velkou pozornost jejich výběru i jejich následné podpoře. Kromě formální pedagogické kvalifikace je pro nás důležitá také kvalifikace v oblasti montessori. Proto jsme se rozhodli začít s vlastními montessori kurzy, podle mezinárodních standardů a s certifikací AMS. Absolvování tohoto kurzu je pro všechny naše učitele 1.stupně povinné (pokud již v minulosti diplom nezískali). Kromě toho mají učitelé možnost supervizní podpory od profesionálního kouče a psychologa i v oblastech.

Hodnoty Duhovky

Duhovka je původní, živý a otevřený vzdělávací systém od předškolního věku až k dospělosti. Staví na vícejazyčném a multikulturním prostředí a moderních filosofických principech.

Věříme, že v každém člověku je ukryt poklad. Pomáháme toto bohatství objevovat a rozvíjet.

Bereme děti bez předsudků o jejich schopnostech a předpokladech. Současný výkon dítěte nemusí mít nic společného s výkonem budoucím.

Každý má šanci najít v sobě vše, co potřebuje rozvinout. Pomůžeme mu to najít způsobem, který mu vyhovuje.

Připraveným prostředím a s respektem k individuálnímu tempu umožňujeme každému dosažení jeho osobního maxima.

Podporujeme a rozvíjíme důvěru v sebe a své schopnosti u dětí, učitelů i ostatních spolupracovníků.

Učíme tak, aby člověk mohl vždy navázat na to, co již umí, a jeho schopnosti a dovednosti se stále rozvíjely.

Hodnotíme vždy pouze konkrétní chování, nikoli člověka jako takového.

Nemůžeme druhým předat, co sami nemáme. Proto neustále v sobě rozvíjíme to, co chceme, aby měli naši žáci a studenti.

Vidíme a respektujeme, co potřebují děti, rodiče, učitelé a stát. Chceme tyto potřeby skloubit a uspokojit.

Potřeby dětí, rodičů, učitelů a dalších zúčastněných jsou pro nás klíčové. Průběžně je zjišťujeme, vyhodnocujeme a dále s nimi pracujeme.

Vytváříme takové prostředí, aby děti, rodiče i učitelé chtěli a mohli sdělovat vše, co potřebují.

Podporujeme učitele v rozvíjení sebereflexe a pomáháme jim, aby mohli uplatňovat své silné stránky, byli sami sebou a zažívali úspěšný život.

Je pro nás velmi důležité, jak děti spolupracují. Když se spolupráce nedaří, zkoumáme, jestli to nejsme právě my, kteří mají něco změnit.

Svobodný člověk zná své limity a omezení. Máme systém jasných pravidel a vyžadujeme jejich respektování dětmi, rodiči, učiteli i dalšími spolupracovníky.

Zaručujeme naplnění státem předepsaných vzdělávacích cílů. Doplňujeme je o další cíle dané vzdělávacím systémem Duhovka.

Průběžně Duhovku obohacujeme o nové a osvědčené poznatky z pedagogicko-psychologické praxe a filosofických přístupů z celého světa.

U každého nového dítěte nebo studenta, a jeho rodičů, vždy ověřujeme, zda jejich potřeby a očekávání jsou v souladu s našimi možnostmi, zda je budeme schopni uspokojit.

Cítíme, že věřit a fandit je víc, než řídit a hlídat. Jsme průvodci na cestě ke spokojenému a úspěšnému životu.

Vztahy mezi lidmi v Duhovce budujeme na principu důvěry a vzájemné podpory a průběžně o ně pečujeme. Čisté a přímé vztahy jsou pro nás prioritou.

Všemi prostředky podporujeme chuť dětí i dospělých se trvale učit a poznávat svět kolem sebe i v sobě.

Roli pedagoga chápeme jako roli průvodce. Pomáhá najít cíle, cestu a radost z poznávání.

Respektujeme, že cesta ke spokojenému a úspěšnému životu není univerzální, ale originální v každém z nás.

Podporujeme rozvoj jedinečných a silných osobností, schopných vytvářet plnohodnotné a respektující mezilidské vztahy.

Rozvíjíme systém jednoduchých pravidel, která zajišťují každému stejná práva ve vzdělávání i v Životě školy a děti učí, že pravidla jsou užitečná a často nezbytná.

Děti ovlivňujeme komplexně. Víme, že ke spokojenému a úspěšnému životu potřebují nejen znalosti a dovednosti, ale také rozvinutou osobnost.

Kulturní a sociální rozdíly mezi dětmi využíváme k podpoře jejich sociální a emoční inteligence a schopnosti obohacovat se odlišnostmi druhých.

Vzdělávání chápeme jako spolupráci, která rozvíjí kritické myšlení a schopnost být úspěšný a spokojený ve všech sociálních prostředích a kulturách.

Ve vzdělávání nepředkládáme jednoznačnou, definitivní pravdu, ale vedeme ke schopnosti orientovat se v záplavě poznatků a umění je správně používat.

Dítě není prázdná nádoba, do které "lijeme" poznatky, ale kompetentní individualita, kterou není možné zvenčí libovolně měnit.

Ideálem učení pro nás nejsou jen vědomosti, ale především schopnost se sám učit a mít z toho radost.

Rozvíjíme schopnost spolupracovat s druhými na dosahování společných cílů, ale i schopnost se prosadit.

Učení chápeme jako spontánní a nepřetržitou lidskou aktivitu – dítě chce a potřebuje poznávat svět kolem sebe.

Učíme chápat svět v souvislostech, kriticky hodnotit informace, obhájit svůj názor a odolávat manipulacím.

Děti a učitelé jsou partneři, kteří jdou za společným cílem – učitel je průvodce, který pomáhá, podporuje, podněcuje a umožňuje.

Největším expertem a učitelem je člověk sám sobě.

Profil absolventa vzdělávacího systému Duhovka

Přemýšlení staví výše než dovednosti a znalosti, umí přemýšlet v souvislostech

- *kriticky hodnotí vše, co se dozvídá. Následně pracuje s tím, co se mu jeví jako smysluplné*

- postupně nachází svůj vlastní, osobitý způsob myšlení, který dále rozvíjí
- věci neposuzuje izolovaně, ale v širším kontextu a souvislostech
- udržuje si svěží a otevřený přístup k novým věcem, rozšiřuje si možnosti
- zajímá se o principy a logiku věci a nenechá se svázat dogmaty či ideologií
- chybu bere jako přirozenou součást učebního procesu
- neustále hledá optimální řešení
- přijde-li někdo jiný s lepším řešením problému, tak je připravený se vzdát toho svého
- z hlediska významu staví na první místo rozvoj kritického myšlení, dále úroveň dovedností a teprve nakonec znalosti

Vzdělání vnímá jako užitečný nástroj k uchopování světa

- ví, že dnešní svět se velmi rychle mění a svět se nebude přizpůsobovat jemu, ale on se musí přizpůsobit světu
- chápe, že jde především o to, aby si uměl v životě poradit
- celoživotní vzdělávání pro něj není prázdný pojem, ale cesta, kterou chce žít
- cítí, že pracovat na sobě, získávat nové dovednosti a znalosti je přirozené a v souladu s tím, co vlastně znamená být člověkem
- postupně nachází to, co jej opravdu zajímá a tomu se věnuje do hloubky

Věří, že on sám je tvůrcem svého vlastního života a i svět kolem sebe vnímá jako živý organismus, který se neustále vyvíjí

- ví, co chce a jde si za tím
- přebírá odpovědnost za vše, co vytváří
- je samostatný, má rád svá vlastní řešení, ale nelpí na nich
- nebojí se přiznat, že něco neví
- přijímá svět takový, jaký je. Když mu něco nesedí, tak s tím aktivně pracuje
- nečeká, že jeho problémy za něj vyřeší někdo jiný
- reflektuje, co svým chováním způsobuje
- víc dělá, než mluví

- *baví ho poznávat svět*

Zajímá se o sebe, o druhé a vůbec o život v celé jeho hloubce a šíři

- *zjišťuje, co potřebuje on sám, jeho rodina, škola, společnost a umí tyto potřeby skloubit*
- *váží si svojí práce i práce druhých*
- *rozumí, že některé věci nemůže obsáhnout sám. Ví, že je součástí celku.*
- *čerpá inspiraci a získává obohacení ze spolupráce s druhými, vytváří společné projekty*
- *hledá čistá řešení, tzn. taková, která jsou nejen v jeho zájmu, ale jsou užitečná i pro ostatní zúčastněné*
- *respektuje dohodnuté principy spolupráce s druhými*
- *zná své místo ve společnosti*
- *dokáže ocenit různé úhly pohledu na jednu věc.*